

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 1Nt/5/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7920010388
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Lengyel
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2024:7920010388.7

Uznesenie

Okresný súd Trebišov, v senáte zloženom z predsedu senátu A. B. C. a z prísediacich JUDr. Zlatice Čepčíkovej a D. A., vo veci návrhu odsúdeného A. E. na obnovu konania vedeného Okresným súdom Trebišov pod sp. zn. 3T/143/2018, na verejnom zasadnutí 18.1.2024 takto

rozhodol:

Podľa § 399 ods. 2 Tr. poriadku súd zamietá návrh odsúdeného A. E. D. F. G. H. I. D., nar. X. X. XXXX v J., trvale bytom K., bez udania, t.č. v ÚVVAÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová, na povolenie obnovy konania vedeného Okresným súdom Trebišov pod sp. zn. 3T/143/2018.

odôvodnenie:

Podaním doručeným Okresnému súdu Trebišov (ďalej aj „okresný súd“) 6. 7. 2020, sa odsúdený A. E., nar. X. X. XXXX v Karvinej, trvale bytom K., bez udania, t.č. v ÚVVAÚVTOS Banská Bystrica - Kráľová (ďalej aj „odsúdený“) domáhal obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 3T/143/2018.

Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 3T/143/2018 vyplýva, že odsúdený bol v označenom konaní rozsudkom z 12. 9. 2019 uznaný za vinného zo spáchania zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. zákona, na tom skutkovom základe, že

- v dobe od 30.10.2017 do dňa 31.5.2018 v mieste bydliska v Trebišove na ulici L. XXXX/XX a od doby 1.6.2018 do 30.8.2018 v mieste prechodného bydliska v M. na ulici Novej č. p. 1394/52, v spoločnej domácnosti počas spania na jednej posteli za použitia násilia minimálne päťkrát vykonal súlož s blízkou osobou, a to s maloletou F. I., nar. XX.X.XXXX, tak, že počas spánku pred súložou ju udieral palicou po nohách, držal, vyzliekol, pričom ju chytal a bozkával na ústa, prsia a intímne miesta, kde tvárou k sebe následne jej vložil svoj pohlavný úd do vagíny, aj napriek tomu, že sa maloletá aktívne bránila tak, že ho od seba odtlačala rukami a kopala do neho nohami, kde pred vyvrcholením vytiahol svoj pohlavný úd a ejakuloval mimo maloletej F. I., nar. XX.X.XXXX, a to aj napriek tomu, že maloletá je blízkou osobou, nakoľko s ňou žil v spoločnej domácnosti a mal aj vedomosť o veku maloletej, že táto ešte nedovŕšila 15. rok veku svojho života.

Označeným rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 3T/143/2018 z 12. 9. 2019 bol odsúdenému podľa § 42 ods. 1 Tr. zákona, § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona, § 199 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 38 ods. 5 Tr. zákona uložený súhrnný (vo vzťahu k rozsudku okresného súdu sp. zn. 3T/15/2019 zo 7. 3. 2019, pozn.) trest odňatia slobody vo výmere 13 a 1/2 (trinásť a pol) roka so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Odsúdený svoj návrh na obnovu konania odôvodnil (v podstate) tým, že maloletá poškodená F. I., nar. XX. X. XXXX, sa mala po jednom z pojednávaní pred budovou okresného súdu pred viacerými osobami vyjadriť, že odsúdený ju v skutočnosti neznásilnil. Odsúdený v návrhu tiež uviedol, že sa k spáchaniu činu v pôvodnom konaní priznal len preto, že bol pod nátlakom spojeným s hrozbou vysokého trestu, a tiež namietal zaujatosť súdu, ako aj prokurátora voči nemu.

Ustanovený obhajca odsúdeného návrh na obnovu konania doplnil podaním z 11. 8. 2021, v ktorom uviedol, že k odsúdeným spomínanému tvrdeniu maloletej poškodenej, že ju odsúdený neznásilnil, malo dôjsť po pojednávaní 31. 1. 2019 a maloletá sa tak mala vyjadriť pred jej matkou M. I., bratom odsúdeného I. E. a švagrinou odsúdeného A. E.. Uvedené osoby (vrátane maloletej) obhajca navrhol vypočuť na verejnom zasadnutí s tým, že hoci už boli vypočuté v pôvodnom konaní na hlavnom pojednávaní, vyjadrovali sa vtedy k iným skutočnostiam, než bol predmetný rozhovor s maloletou poškodenou.

Podľa § 394 ods. 1 Tr. poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Okresný súd po prejednaní návrhu odsúdeného na verejnom zasadnutí prvýkrát rozhodol vo veci uznesením z 24.2.2022, a to tak, že podľa § 399 ods. 2 Tr. poriadku návrh na obnovu konania vedeného pod sp. zn. 3T/143/2018 zamietol.

Krajský súd v Košiciach, na podklade sťažnosti odsúdeného, uznesením sp. zn. 7Tos/60/2022 zo 7.7.2022 rozhodnutie prvostupňového súdu z 24.2.2022 podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku zrušil a okresnému súdu uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Sťažnostný súd svoje rozhodnutie odôvodnil (v podstate) tým, že je potrebné vypočuť odsúdeným navrhovaných svedkov ku skutočnostiam, ktorými odôvodňuje svoj návrh na obnovu konania. Krajský súd tiež súdu prvého stupňa vytkol, že zo zápisnice o verejnom zasadnutí nie je zrejmé, ktoré konkrétne časti spisu sp. zn. 3T/143/2018 boli na verejnom zasadnutí oboznámené (prečítané).

Okresný súd po vrátení veci, po jej opätovnom prejednaní postupujúc v zmysle pokynov nadriadeného súdu, rozhodol uznesením č.k. 1Nt/5/2020-102 z 8.6.2023, ktorým návrh odsúdeného na obnovu konania vedeného tunajším súdom pod sp. zn. 3T/143/2018 opätovne zamietol podľa § 399 ods. 2 Tr. poriadku. Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 7Tos/83/2023 z 13.9.2023, konajúc na podklade sťažnosti odsúdeného, rozhodnutie prvostupňového súdu zrušil podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku a vec vrátil okresnému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Sťažnostný súd svoje označené zrušujúce rozhodnutie odôvodnil tým, že v postupe okresného súdu zistil procesnú vadu spočívajúcu v tom, že prvostupňový súd na verejnom zasadnutí 8.6.2023 rozhodol v zložení senátu, s ktorým (po zmene pôvodného zloženia) odsúdený nevyslovil súhlas. Prísediacimi totiž vo veci odsúdeného boli na začiatku konania JUDr. Zlatica Čeplíková a N. O., na verejnom zasadnutí 27.4.2023 došlo k zmene v osobe prísediaceho N. O., ktorého nahradila D. A., s čím odsúdený vyhlásením do zápisnice o verejnom zasadnutí (v uvedený deň) prejavil súhlas, avšak verejného zasadnutia 8.6.2023, na ktorom došlo aj k vyhláseniu meritórneho rozhodnutia, sa opäť zúčastnil pôvodný člen senátu N. O., s čím však odsúdený nevyjadril súhlas (pochybením súdu na to ani nebol dotazovaný, pozn. okresného súdu).

Vychádzajúc z ostatného zrušujúceho rozhodnutia nadriadeného súdu, okresný súd 18.1.2024 vykonal verejné zasadnutie v senáte zloženom z predsedu senátu A. B. C. a prísediacich JUDr. L. P. a D. A., teda v zložení senátu, s ktorým odsúdený výslovným vyhlásením zaznamenaným v zápisnici o verejnom zasadnutí z 27.4.2023 vyjadril súhlas, pričom prvostupňový súd dospel k záveru, že v konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obnovu konania.

Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 3T/143/2018 vyplýva, že odsúdený v procesnom postavení obžalovaného na prvom hlavnom pojednávaní 31.1.2019 po prednesení obžaloby (v tom čase obsahujúcej dva skutky žalované ako trestný čin znásilnenia a trestný čin krádeže, ktorý bol neskôr vylúčený na samostatné konanie, pozn.) uviedol, že vo veci chce uzavrieť dohodu o vine a treste. Obhajca odsúdeného v stanovisku k obžalobe uviedol, že voči nej nemá pripomienky. Po odmietnutí uzavretia dohody o vine a treste zo strany prokurátora, odsúdený v rámci vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 Tr. poriadku vo vzťahu ku skutku napíňajúcemu skutkovú podstatu zločinu znásilnenia uviedol, že je

neviný. Pri výsluchu odsúdený znásilnenie poškodenej (svojej dcéry) poprel s tým, že v prípravnom konaní vinu priznával z dôvodu, že sa necítil dobre a bol naňho vyvíjaný nátlak zo strany policajtov. Svedkyňa M. I. (matka mal. poškodenej) na hlavnom pojednávaní odmietla vypovedať, pričom podľa zápisnice jej výpoveď z prípravného konania nebolo možné prečítať „vzhľadom na ustanovenie § 263 ods. 4 Tr. poriadku“. Svedok I. E. ako brat odsúdeného využil svoje zákonné právo a vo veci odmietol vypovedať. Svedkyňa A. E. dňa 31.9.2019 nebolo možné vypočuť, keďže bolo potrebné zabezpečiť tlmočenie z, resp. do rómskeho jazyka.

Dňa 4.2.2019 (č.l. 399 pripojeného spisu) bol okresnému súdu doručený návrh obhajcu odsúdeného, JUDr. Juraja Füzera, na vykonanie dôkazov, v ktorom obhajca uviedol, že po pojednávaní 31. 1. 2019 ho pred budovou súdu zastavil (brat odsúdeného) I. E., ktorý mu (okrem iného) uviedol, že maloletá poškodená „nevie, či ju mal otec znásilniť“. I. E. mal tiež uviesť, že vzhľadom na toto vyjadrenie mal. poškodenej, chce byť opäť predvolaný na súd a chce vypovedať.

Na hlavnom pojednávaní 7.3.2019 obhajca odsúdeného, zopakujúc dôvody uvedené v jeho písomnom návrhu na vykonanie dôkazov, aj ústne do zápisnice navrhol (opätovne) vypočuť svedkov I. E. a M. I., ako aj maloletú poškodenú N. R. Súd uznesením podľa § 272 ods. 3 Tr. poriadku tieto dôkazy odmietol vykonať. Na hlavnom pojednávaní 7.3.2019 následne bola vypočutá (aj) svedkyňa A. E. (švagriná odsúdeného), ktorá však odmietla vypovedať, a preto bola postupom podľa § 263 ods. 4 Tr. poriadku prečítaná jej (nepriamo usvedčujúca) výpoveď z prípravného konania, ku ktorej svedkyňa na hlavnom pojednávaní uviedla, že v prípravnom konaní vypovedala pravdu.

Na hlavnom pojednávaní 4.6.2019 bol prehratý obrazovo-zvukový záznam z (usvedčujúcej) výpovede mal. poškodenej F. I. z prípravného konania, ku ktorému odsúdený uviedol, že poškodená nevypravovala pravdu, „všetko to bolo vymyslené a zo strachu“.

V priebehu hlavného pojednávania súd vykonal aj ďalšie dokazovanie výsluchmi (ďalších) svedkov, prečítaním listinných dôkazov a znaleckých posudkov. Súd tiež (18.4.2019) podľa § 272 ods. 2 Tr. poriadku odmietol návrh odsúdeného na jeho konfrontáciu s maloletou poškodenou.

Na hlavnom pojednávaní 20.6.2019 súd vyhlásil dokazovanie za skončené, avšak vzhľadom na návrh odsúdeného na výsluch ďalších troch svedkýň v rámci jeho záverečnej reči, súd podľa § 276 ods. 1 Tr. poriadku rozhodol, že dokazovanie bude doplnené a že v hlavnom pojednávaní sa bude pokračovať. Dve z odsúdeným navrhovaných svedkýň boli vypočuté 1. 8. 2019 (s tým, že svedkyňa N. E. ako dcéra odsúdeného odmietla vypovedať, rovnako ako v prípravnom konaní). Tretia z odsúdeným navrhovaných svedkýň bola vypočutá 12.9.2019.

Dňa 15.8.2019 bolo okresnému súdu doručené podanie odsúdeného z 12.8.2019, v ktorom sa k žalovanému skutku priznal a svoje konanie oľutoval (č.l. 492 pripojeného spisu).

Na hlavnom pojednávaní 12.9.2019 bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok, pričom odsúdený v rámci vyjadrenia k opravnému prostriedku uviedol: „Rozsudku som porozumel a vyhlasujem, že sa vzdávam práva podať odvolanie, a to aj za oprávnené osoby, nakoľko chcem, aby rozsudok dnes nadobudol právoplatnosť“.

V rámci konania o návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania, okresný súd, viazaný pokynom nadriadeného krajského súdu, po (prvom) vrátení veci sťažnostným súdom vykonal dokazovanie (aj) výsluchom odsúdeným navrhovaných svedkov, avšak z tohto dokazovania nevyplývali také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali povolenie obnovy konania vo veci odsúdeného.

Svedkyňa A. E. (švagriná odsúdeného) na verejnom zasadnutí vypovedala, že nepočula také vyjadrenie poškodenej F. I., v ktorom by táto hovorila o tom, že odsúdený A. E. ju (v skutočnosti) neznásilnil. Rovnako svedkyňa M. I. (družka odsúdeného a matka poškodenej) vypovedala, že nevie, o čom sa hovorilo na stretnutí, na ktorom bola aj poškodená F. a obhajca odsúdeného. Táto svedkyňa zároveň poprela tvrdenie odsúdeného, že by ona bratovi odsúdeného (I. E.) uviedla to, čo I. E. napísal v liste odsúdenému, a to že svedkyňa mrzí, že odsúdenému ublížila (svojou usvedčujúcou výpoveďou v prípravnom konaní). Svedkyňa F. I. (poškodená z pôvodného konania, v čase skutku maloletá) na verejnom zasadnutí (v neprítomnosti odsúdeného) poprela, že by hovorila obhajcovi odsúdeného o tom,

že ju odsúdený neznásilnil, naopak, opakovane uviedla, že mu hovorila o tom, že s ňou odsúdený spal. Svedkyňa tiež vypovedala, že z odsúdeného má strach, pretože ten sa im v listoch vyhráža, že ich zabije (čo odsúdený po oboznámení výpovede svedkyne poprel, svedkyňa, stále prítomná v pojednávacej miestnosti, však zotrvala na svojom vyjadrení). Napokon ani svedok I. E. (brat odsúdeného) v spontánnej časti svojej výpovede nespomenul údajný rozhovor, pri ktorom mala poškodená uviesť, že ju odsúdený neznásilnil, na výslovnú otázku obhajcu existenciu takého rozhovoru poprel a až po prečítaní návrhu na doplnenie dokazovania z pôvodného konania odsúdeným uviedol, že taký rozhovor sa udial s tým, že on sám poškodenú vyzval, aby pred advokátom povedala, ako to v skutočnosti bolo (nemalo teda ísť o jej spontánnu iniciatívu, pozn.).

Na základe takýchto výsledkov vykonaného dokazovania teda okresný súd dospel k záveru, že v konaní o návrhu odsúdeného nebola preukázaná taká skutočnosť, ktorá by v zmysle § 394 ods. 1 Tr. poriadku odôvodňovala povolenie obnovy konania. Inštitút obnovy konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý slúži na revíziu rozhodnutí vydaných v trenom konaní v prípade, že sa objaví nový, súdu skôr neznámy dôkaz, ktorý vzhľadom na svoju relevanciu je spôsobilý privodiť iné (od pôvodného odlišné) rozhodnutie v podstatných otázkach trestného konania (o vine a treste). Na druhej strane účelom inštitútu obnovy konania nie je revízia v pôvodnom konaní vykonaného dokazovania, resp. hodnotenia jeho výsledkov súdom, resp. opätovné posúdenie skutočností známych už v pôvodnom konaní, čo platí pre tvrdenia odsúdeného, že sa v pôvodnom konaní (napokon) k spáchaniu skutku priznal pod tlakom hrozby vysokého trestu a že súd a prokurátor boli voči nemu zaujatí (čo mal odsúdený možnosť namietat v prípadnom odvolaní, ktorého sa však vzdal).

Ako vyplýva z už vyššie uvedeného, údajné tvrdenie (v čase skutku maloletej) poškodenej F. I. o tom, že odsúdený ju v skutočnosti neznásilnil, resp. neznásilňoval, bolo okresnému súdu známe už v konaní, ktorého obnovy sa odsúdený domáha [na uvedenom nič nemení to, že okresný súd v pôvodnom konaní odmietol vykonať dokazovanie (opätovným) výsluchom svedkov, ktorí mali podľa odsúdeného predmetné vyjadrenie mal. poškodenej počuť, resp. mali mať o ňom vedomosť]. Napriek tomu okresný súd na základe pokynu krajského súdu v rámci konania o návrhu odsúdeného na obnovu konania vykonal dokazovanie aj výsluchom svedkov k predmetnej skutočnosti, pričom, ako už bolo uvedené, z výpovedí svedkov nevyplývala odôvodnenosť povolenia obnovy konania, keďže nebola jednoznačne preukázaná existencia odsúdeným tvrdenej skutočnosti v podobe údajného priznania sa poškodenej, že odsúdený ju v skutočnosti neznásilnil (resp. neznásilňoval). Vo vzťahu k argumentácii obhajoby, že vo výpovedi poškodenej na verejnom zasadnutí sa objavili značené rozpory, okresný súd uvádza, že v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania nie je predmetom rozhodovania otázky viny či neviny obvineného, v rámci ktorého by bolo možné uplatniť zásadu v pochybnostiach v prospech obvineného. Podstatou konania o návrhu na povolenie obnovy konania je dokazovanie existencie odsúdeným tvrdenej skutočnosti, ktorá by reálne mohla odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo treste v porovnaní s pôvodným rozhodnutím. Takáto skutočnosť pritom musí byť preukázaná v miere nepripúšťajúcej rozumné pochybnosti, k čomu v danom prípade v žiadnom prípade nedošlo.

Nad rámec už uvedeného okresný súd dodáva, že uzneseniami § 272 ods. 3 Tr. poriadku v spojení s § 295 ods. 2 Tr. poriadku odmietol vykonať dokazovanie výsluchom členov senátu rozhodujúceho vo veci odsúdeného v pôvodnom konaní (N. M. a A. P.), výsluchom obhajcu odsúdeného z pôvodného konania (JUDr. Juraja Füzera), vyžiadaním evidencie poštovej komunikácie odsúdeného z ústavu na výkon trestu, ako aj výsluchmi vyšetrovateľa B. I. a psychologičky A. A. A.. Výsluchom členov senátu by sa totiž mali preukazovať skutočnosti, ktorých existencia (resp. neexistencia) už bola preukazovaná skôr vykonaným dokazovaním (výsluchom svedkov, ktorí popreli, príp. jednoznačne a uveriteľne nepotvrdili odsúdeným uvádzaný dôvod na povolenie obnovy konania), pričom navyše ide o členov senátu, ktorý v pôvodnom konaní odmietol návrh na doplnenie dokazovania odôvodnený skutočnosťou, o ktorú odsúdený opiera svoj návrh na obnovu konania a ktorý, vedomý si aj týchto skutočností, jednohlasne prijal meritórne odsudzujúce rozhodnutie. Takisto výsluch obhajcu odsúdeného z pôvodného konania nepovažoval okresný súd za daných okolností za účelný, keďže taktiež by sa týkal skutočností, ktoré vyplynuli z už vykonaného dokazovania (z výpovedí svedkov), pričom navyše obhajca svoj návrh na doplnenie dokazovania v pôvodnom konaní odôvodňoval tým, že ho o údajnom vyjadrení poškodenej informoval (na verejnom zasadnutí vypočutý) svedok I. E. (brat odsúdeného), a teda obhajca ani nemal byť priamym svedkom údajného vyjadrenia poškodenej, že ju odsúdený neznásilnil tak, ako to tvrdí odsúdený. Evidenciu poštovej komunikácie odsúdeného z výkonu trestu nepovažoval okresný súd za relevantnú pre rozhodnutie o návrhu na povolenie obnovy konania, keďže skutočnosť, či sa

odsúdený poškodenej a členom jej rodiny z výkonu trestu vyhrážal tak, ako tvrdí poškodenej, nie je pre rozhodnutie o návrhu odsúdeného rozhodujúca (na rozdiel od jej opakovaného potvrdenia na verejnom zasadnutí, že odsúdený s ňou mal pohlavný styk). Za neúčelný považoval súd aj výsluch vyšetrovateľa z pôvodného konania, B. I., keďže pre rozhodnutie veci podstatné skutočnosti vyplynuli (ako už bolo uvedené) z výpovedí na návrh odsúdeného vypočutých svedkov, pričom nemožno rozumne očakávať, že vyšetrovateľ by nepoprel odsúdeným tvrdenú skutočnosť, že mal vykonávať neprípustný nátlak na osoby vypočúvané v prípravnom konaní. Napokon, z odsúdeným predloženého (a na verejnom zasadnutí prečítaného) uznesenia inšpekčnej služby z 19.9.2023 vyplýva, že vec trestného oznámenia odsúdeného pre podozrenie zo spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa, ktorého sa mal vyšetrovateľ (podľa odsúdeného) dopustiť práve neprímeraným nátlakom a výsluchom maloletej poškodenej bez prítomnosti jej zákonného zástupcu, bola podľa § 197 ods. 1 písm. d) Tr. poriadku odmietnutá, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Tr. poriadku. Výsluch psychologičky A. A. A. nepovažoval súd za podstatný pre rozhodnutie vecí, keďže menovaná bola v pôvodnom konaní prítomná pri výsluchu maloletej poškodenej, k jeho priebehu a spôsobu vedenia sa vyjadrila (bola vypočutá) a z jej výsluchu na verejnom zasadnutí k návrhu odsúdeného na obnovu konania nebolo možné očakávať objasnenie žiadnych nových, pre vec relevantných, skutočností.

Na základe uvedených skutočností okresný súd, nezistiac dôvod na obnovu konania, rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie senátu okresného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu možno podať sťažnosť do 3 (troch) pracovných dní odo dňa jeho oznámenia na Krajský súd v Košiciach prostredníctvom Okresného súdu Trebišov.